

Záchranná služba proškolila přes 60 zaměstnanců v paliativní medicíně. Pacienti díky tomu v Praze tráví poslední chvíle života častěji doma

26.8.2025 - | Magistrát hlavního města Prahy

„I když je to bolavé téma, nemůžeme před smrtí a posledními okamžiky v životě zavírat oči a jsem vděčná našim záchranářům, že to Praha nedělá. Díky úpravě zřizovací listiny před dvěma lety rozšířila záchranná služba své aktivity a významně se dnes podílí na tom, že v hlavním městě zvyšujeme komfort pacientů i jejich blízkých v těch nejcitlivějších a nejsmutnějších chvílích. Lidé dnes mají možnost trávit poslední chvíle života důstojně, s tou nejlepší péčí a v kruhu svých blízkých. Hlavní město navíc každoročně vyhláší Program podpory v oblasti zdravotnictví, který pomáhá dlouhodobě nemocným, lidem s postižením a rozvoji paliativní péče - jen v roce 2025 jsme na tento účel vyčlenili téměř 69 milionů korun a podporujeme i vzdělávací a osvětové aktivity,“ říká Alexandra Udženija, náměstkyně primátora hl. m. Prahy pro oblast sociálních věcí a zdravotnictví.

V prvním pololetí letošního roku se záchranné službě podařilo identifikovat přes 340 paliativně relevantních pacientů. Přes 100 pacientů bylo po ošetření a poskytnutí medikace možné s jejich souhlasem ponechat doma bez nutnosti dalšího transportu do zdravotnického zařízení. Počet pacientů ponechaných doma, pro které nemá akutní hospitalizace prospěch, se postupně zvyšuje.

Identifikace pacientů se uskutečňuje na základě vyhodnocení hovoru na tísňovou linku dle unikátního protokolu Rapid-PCST, na jehož vzniku ZZS HMP spolupracovala s Centrem paliativní péče, nebo při poskytování péče pacientovi záchranářskými a lékařskými posádkami. V řadě případů je pro tyto pacienty prospěšnější, když nemusí být transportováni do nemocnice, ale poslední chvíle života stráví doma v kruhu rodiny a se zajištěnou paliativní péčí, nebo ve specializovaných zařízeních, která tuto péči poskytují. Aktuálně ZZS HMP spolupracuje se dvěma takovými zařízeními.

„Dnes se nám daří mít v téměř každé směně k dispozici minimálně jednu posádku proškolenou speciálně v oblasti paliativní medicíny. Přejí-li si to pacienti a okolnosti to dovolují, dokážeme jim společně s poskytovateli paliativní péče zajistit odpovídající služby, komfort a případnou medikaci v domácím prostředí nebo na specializovaných lůžkách ve zdravotnických zařízeních. Díky tomu se snižuje i počet opakovaných výjezdů záchranné služby k těmto pacientům,“ uvádí Petr Kolouch, ředitel ZZS HMP.

Pacienti v terminálním stadiu nevyléčitelného onemocnění představují významnou skupinu pacientů, ke kterým zdravotnická záchranná služba běžně vyjíždí. Počet těchto výjezdů je srovnatelný s počtem výjezdů k dopravním nehodám a resuscitacím dohromady. Ročně v průměru posádky záchranné služby transportovaly do nemocnic na 2 300 pacientů v terminálním stadiu onemocnění, kteří krátce nato v nemocnici zemřeli.

Začátkem září vydá pražská záchranná služba metodickou příručku, kterou pomůže posádkám ještě prohloubit orientaci v paliativní problematice. Naplánovány jsou také další kurzy ve spolupráci s Centrem paliativní péče.

Paliativní péče není v prostředí záchranné služby zaměřena pouze na pacienty v posledních týdnech

života, u nichž je třeba zejména tlumit nepříznivé symptomy jako bolest. Prospěch z paliativní péče mají i nevléčitelně nemocní pacienti, jejichž stav se postupně zhoršuje, ale jejich prognóza se většinou odhaduje v řádu měsíců.

„S těmito pacienty vedeme cílené rozhovory o jejich zdravotním stavu, předáváme jim kontakty na ambulantní paliatry a v případě transportu do zdravotnického zařízení pak nemocniční personál informujeme, že pacient bude profitovat z paliativního konzilia,“ sděluje Klára Beranová, lékařka a koordinátorka projektu paliativní péče u ZZS HMP.

Lékař pak může cíleně upravit medikaci podle pacientových potřeb a společně s ní také nastavit další plán léčby ve spolupráci se specialisty. Pacientům je nabídnuta psychologická podpora či zapůjčení kompenzačních pomůcek, sociální pracovníci mohou poradit s příspěvkem na péči a podobně.

„Když se podaří pacienty identifikovat jako paliativně relevantní a zajistit jim odpovídající péči v domácím prostředí nebo ve specializovaných hospicích, nedochází zpravidla k jejich opakovaným převozům s nespécifickými obtížemi na urgentní příjmy. Tam jsou sice vyřešeny akutní problémy, ale pacienti jsou následně propuštěni bez návazné péče domů a při zhoršení stavu k nim opět vyjíždí záchranná služba. Díky správnému nastavení paliativní péče dochází k podstatnému zlepšení pacientova celkového stavu, kvality jeho života i úlevě pro jeho rodinu,“ dodává Klára Beranová.

<https://praha.eu/w/zachranna-sluzba-proskolila-pres-60-zamestnancu-v-paliativni-medicine-pacienti-diky-tomu-v-praze-travi-posledni-chvile-zivota-casteji-doma>